

ДО СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДОКЛАД

от Карамфила Ранкова Тодорова
съдия в Софийски градски съд,
командирана в Софийски апелативен съд

относно: участие в 57 – та Пленарна среща на Европейската съдебна мрежа /ЕСМ/ в периода 18-19 октомври 2021г. в гр. Любляна, Република Словения.

Съгласно Решение от 05.10.2021г., т. 19 от Протокол № 34 от заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет и със Заповед ВСС – 13 988 от 08.10.2021г. на представляващия ВСС, бях командирована, в качеството на представител на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България, за участие в 57 – та Пленарна среща на Европейската съдебна мрежа, за периода 18-20 октомври 2021г. в гр. Любляна, Република Словения.

Участници в срещата бяха делегати - контактни точки и други служители от по-голямата част от държавите-членки на ЕС, от държави кандидатки за членство в ЕС, асоциирани към Европейската съдебна мрежа /ЕСМ/, както и представители на Съвета на Европейския съюз, Европейската комисия и Евроджъст.

Срещата протече в два последователни дни.

Програмата за първия ден включваше брифинг на контактните точки на ЕСМ в Словения, и по покана - среща на Съвета на Президентството на ЕСМ, среща за подготовка на дискусиите по панели за следващия ден. Беше организирана официална вечеря за всички участници, домакинствана от държавния секретар на Министерството на правосъдието на Република Словения и насочена към взаимно опознаване, създаване и укрепване на личните контакти между делегатите.

Същинският работен форум се състоя на следващия ден – 19.10.2021г. Откри се с встъпителни речи на висши представители на магистратурата и на Министерство на правосъдието на РСловения.

С кратки изказвания и дискусии взеха участие представителите на Секретариата на Европейската съдебна мрежа и всички делегати.

Секретариатът на ЕСМ изложи накратко развиваните от мрежата дейности, новостите и проектите, по които се работи. Посочи се приносът за изясняване и прилагане на множество инструменти на съдебното сътрудничество като: европейска заповед за арест /ЕЗА/, европейска заповед за разследване, електронни доказателства, обезпечаване и изземване на имущество, права на

жертвите, Брекзит. Акцентираща се на ролята на мрежата за съдебното сътрудничество в условията на пандемия, на необходимостта от системно докладване на случаите на оказано съдействие Отбелязва се формирането на работни групи за актуализиране на доклада–компиляция за ЕЗА, за подготовка на специално ръководство за работа като контактна точка, за изготвянето на каталог на най-добрите практики на ЕСМ, който съвсем скоро ще бъде публикуван. Очертаха се предстоящите мероприятия, срещи и обучения, както и бюджетът на ЕСМ за 2022-2023г.

Изказванията на делегатите контактни точки от държавите - членки на ЕС бяха по предварително зададената тема - приложението на видеоконферентната връзка, наложено от новите реалности на Ковид - 19 кризата, основно по делата с трансграничен елемент, но така също и при такива с изцяло национален характер.

От изказванията може да се обобщи, че една част от държавите не вижда проблем при използването на видеоконференция при разпити на обвиняеми и свидетели без да се ангажират органите на другата държава – членка, на чиято територия се намират лицата и когато е налице съгласие на тези лица. Акцентираща се на предимството на този начин на провеждане на действията като оперативност, а и понякога като единствена възможност за продължаване на разследването, след като са били изчерпани възможностите за сътрудничество и координация с другата държава. Сподели се разбирането, че директната комуникация с физически лица участници в процеса, не би следвало да се счита за засягане на суверенитета на другата държава, доколкото не става въпрос за действия с принудителен характер. Такава практика бе споделена, макар за някои от държавите като частично приложима, от представителите на Словения, Унгария, Германия, Португалия, Швеция. Делегатите от Португалия и Швеция споделиха частична приложимост на тази практика, специално Швеция - само за телефонната, не и за видеокореспонденцията. Възможността за използване на видеокореспонденцията като директна връзка със свидетели или подсъдими бе посочена като практика и за България.

Друга част от държавите не допускат неформалното използване на он-лайн връзката, дори и при новите реалности, а продължават да изискват участие на съдебните власти на изпълняващата държава, съответно чрез издаване на европейска заповед за разследване. Сред тези държави са Франция, Италия, Латвия, Литва, Нидерландия, Испания.

От друга страна, посочи се, че видеоконференцията по време на Ковид кризата има широко приложение от съдилищата при дела с национален характер, например - за осигуряване на участие на съдебни заседатели.

Широкото приложение на видеоконферентната връзка при делата с национален характер бе посочено и за България, специално за производствата по съдебен контрол при вземане и изменение на мярка за неотклонение „задържане

под стража", както и при разглеждане на молби за условно предсрочно освобождаване, когато задържаните и осъдени лица участват в заседанието от мястото на задържане и лишаване от свобода. Специално бе отбелязано и Решение № 13 от 05.10.2021г. на Конституционния съд по конст. д. № 12/2021, с което се обявява за противоконституционна разпоредбата на чл. 64, ал. 2 изр. 2, НПК и оттук отпадане на възможността делата по чл. 64, ал. 1 НПК за разглеждане на искане за първоначално задържане да могат да се разглеждат без физическото присъствие на обвиняемия.

Вторият панел от дискусиите бе посветен на опита и достиженията на държавите от Западните Балкани в областта на съдебното сътрудничество. В него участваха представители на Албания, Босна и Херцеговина, Косово, Македония и Сърбия, в които също работят контактни точки на ЕСМ съдействащи за ускоряване на връзките между държавите. Кратко изложение бе направено и от представителя на проекта IPA 2019 относно борбата с тежките престъпления в Западните Балкани.

Последваха презентации на представителя на Съвета на ЕС – относно активността в сферата на електронните доказателства, регламентиране на заповедта за запазване /на доказателства/, електронно правосъдие, на Европейската комисия – относно новите финансови инструменти за разширяване, Евроджъст – относно проектите EMPACT и SOCTA, съответно за идентифициране и посрещане заплахите от организираната и тежка международна престъпност с прилагане на конкретни мерки и за полицейско сътрудничество между Европол и правоприлагащи органи от държавите членки на ЕС и трети страни, при която Европол анализира цялостно и със специфични методи на изследване тежката и организирана престъпност.

В края на работната среща представителят на Франция разкри кои ще бъдат приоритетите на предстоящото френско президентство на ЕС, а именно: преговори с институциите на ЕС за усъвършенстване на разпоредби в областта на борбата с престъпленията от омраза – извършени физически, но и виртуално, насилието срещу жени, антисемитизъм, расизъм и ксенофобия, закрила на околната среда и дигитализация на правосъдието. За целта се подчерта, че ще бъдат организирани множество събития – семинари, работни ателиета и други форми на обучения.

28.10.2021г

Гр. София.

Подпис. :

